

מו"פ ערבה דרומית דו"ח שנתי 2014

תחום: הגנת הצומח והפחתת שימוש בתמרים

שם התכנית: הדברת עש התמר הגדול להפחתת נפילת ידות מג'הול בערבה

מספר מוקד פנימי: 82217

חוקר אחראי: אבי סדובסקי – מו"פ ערבה דרומית

מועד התחלה וסיום המחקר: התחלה 01/01/2014 סיום 31/12/2016

שלב המו"פ: מחקר חדש

רקע תאור הבעיה ומטרות המחקר:

מבוא ותאור הבעיה

עש התמר הגדול *Arenipses sabella* Hampson, מזיק אנדמי של תמרים בישראל ובארצות נוספות. למזיק ארבעה דורות בשנה, דור אביבי, שני דורות במהלך הקיץ ודור סתוי חורפי. הידע על הפנולוגיה של המזיק מועט מאד ועיקרו מבוסס על גידול במעבדה וסימני נגיעות באברי הצמח השונים במטע. זחל המזיק תוקף את העלעלים הרכים שבלולבים, את המתחלים, פוגע בתפרחות שאך חנטו, ניזון מפירות ירוקים ובשלים ואף נובר בידת האשכול. נזק קשה לתפרחות ולידות האשכול עלול להיגרם ע"י הדור האביבי, המתפתח כפי הנראה בין ינואר למרץ. נזק לפירות נגרם ע"י הדור הסתוי, בין ספטמבר לנובמבר. בעונות האחרונות יש עליה ניכרת בנזק הנגרם ע"י העש. עיקר הנזק נגרם ע"י הדור האביבי החודר לתוך הידה סמוך לבסיסה ויוצר בתוכה מחילות גדולות. הכרסום גורם לפגיעה בגודל הפרי, מעודד התפתחות רקבון ונפילת הידה. ידות שלא נפגעו נשברות באזור הפגוע ונופלות עם העליה במשקל הפרי בחודשים מאי ויוני לאחר גמר הדילול ובכך נגרם הנזק העיקרי. ב 2013 נספרו 3 עד 5 ידות לעץ שנפלו לאחר גמר הדילול במטעים בערבה תיכונה ובערבה דרומית. בסתיו וחורף 2013/2014 מתוכנן ניסוי לבחינת יעילות ההדברה והפחתת נזקי העש במספר תכשירי הדברה במספר מטעים בערבה תיכונה וערבה דרומית. הניסויים יתבצעו בשטחים גדולים היות וקיים חשש שהעש ינוע מעצים לא מטופלים לעצים מטופלים לאחר שיעילות התכשירים תפחת.

מטרת העבודה

בחינת תכשירים ומועדים להדברת עש התמר הגדול בערבה דרומית (במקביל לניסוי גדול בערבה תיכונה וצפופנית)

מהלך המחקר ושיטות העבודה (תכנון לעומת ביצוע):

ניסויי הדברה בוצעו במהלך הסתיו והחורף בחוות המו"פ ביטבתה ובמטע גני מדבר יהל.

תוצאות ומסקנות:

שניט טיפולים בדורסן במהלך סתיו וחורף 2014 לא הביאו להפחתה במספר הידות הנגועות. הוחלט להפסיק את ניסויי ההדברה בתכשירי הדברה כימיים ולבדוק את אפשרות ההדברה עם נמטודות אנטומופתוגניות. עד כה בוצעו שני טיפולים במהלך סתיו וחורף 2014/2015.